

Kongói Demokratikus Köztársaság

Az Európai Parlament 2008. október 23-i állásfoglalása a Kongói Demokratikus Köztársaságról: összecsapások a keleti határvidéken

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Észak-Kivuról szóló 2008. február 21-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel a Kongói Demokratikus Köztársaságban kialakult helyzetről és a nemi erőszakról mint háborús bűncselekményről szóló 2008. január 17-i állásfoglalására² és az emberi jogok Kongói Demokratikus Köztársaságban (KDK) elkövetett megsértéséről szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlésnek a Kongói Demokratikus Köztársaságban, és különösen annak keleti részén kialakult helyzetről, és annak a régióra való hatásáról szóló, 2007. november 22-i állásfoglalásra³,
 - tekintettel a fejlődő országokban kialakult törékeny helyzetekre való uniós reagálásról szóló, 2007. november 15-i állásfoglalására⁴,
 - tekintettel „A törékeny helyzetekre való uniós reagálás felé – kötelezettségvállalás nehéz körülmények között, a fenntartható fejlődés, stabilitás és béke érdekében ” című 2007. október 25-i bizottsági közleményre (COM(2007)0643) és az ahhoz csatolt bizottsági munkadokumentumra (SEC(2007)1417),
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a 2005. évi világ-csúcstalálkozó eredményeiről szóló 2005. október 24-i, 60/1. sz. határozatára, és különösen annak a népesség védelmével kapcsolatos felelősségről szóló (138–140) bekezdésére,
 - tekintettel a Tanácsnak a KDK keleti részén kialakult helyzetről szóló, 2008. október 10-i nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel a kongói hadsereg, a volt kormánykatona, Laurent Nkunda tábornok lázadói, a Demokratikus Erők Ruanda Felszabadításáért (FDLR) milicistái és az ugandai Úr Ellenállási Hadsereg (Lord's Resistance Army, LRA) közötti harcok hosszú hónapok óta óriási megpróbáltatásokat okoznak a civil lakosságnak a KDK keleti térségében,
- B. mivel a Kongói Demokratikus Köztársaságot sújtó válságban 1998 óta 5 400 000 ember vesztette életét, és az továbbra is – közvetlenül vagy közvetve – naponta körülbelül 1500 ember halálát okozza;

¹ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0072.

² Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0022.

³ HL C 58., 2008.3.1., 40. o.

⁴ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0540.

- C. mivel a Gomához közeli határmenti falu, Rumangabo közelében zajló súlyos harcok során Nkunda lázadói lerohantak egy stratégiaiag fontos katonai tábor és ezáltal fegyverekhez és utánpótláshoz jutottak,
- D. mivel az UNHCR jelentései szerint az Észak-Kivuban kiújult harcok sok áldozatot követeltek és több mint 100 000 ember kénytelen volt elhagyni lakhelyét, és mivel további jelentések szerint több száz holttestet a folyóba dobtak és 50 000 ember kényszerült lakhelyét elhagyni az LRA által folytatott heves harcokban Ituri térségében,
- E. mivel a gomai békemegállapodás 2008. január 23-i aláírása óta a KDK keleti térségében mind Laurent Nkunda lázadói, az FDLR milicistái, mind pedig maga a kongói hadsereg részéről tovább folytatódott a mészárlás, a fiatal lányok, anyák és nagyanyák elleni erőszak, a civilek és gyermekkatonák kényszerborzása és egy sor más erőszakos cselekedet és az emberi jogokkal való súlyos visszaélések gyakorlata,
- F. mivel az ENSZ alapokmánya VII. fejezetének megfelelően az ENSZ KDK misszióját (MONUC) a mandátuma felhatalmazza egyrészt arra, hogy valamennyi szükséges eszközt felhasználjon a politikai folyamatokat veszélyeztető, bármely külföldi vagy kongói fegyveres csoport által megkísérelt fegyveres fellépés elhárítására, különös tekintettel a ruandai hadsereg volt katonáira (ex-FAR) és az Interahamwe-milicistákra, másrészt a fizikai erőszak kézzelfogható veszélyének kitett civilek védelmére,
- G. tekintettel a békéről, biztonságról és fejlődésről szóló, Gomában tartott konferencián a fokozatos leszerelésre és tűzszünetre – beleértve a háborúzó felek közötti tűzszünetre, az összes nem kormányzati erő leszerelésére, a lakhelyükről elmenekült embereknek KDK keleti részébe való visszatérésére és újbóli letelepedésére, valamint a tűzszünet ellenőrzése tekintetében egy ideiglenes mechanizmus létrehozására – tett kötelezettségvállalásra,
- H. mivel a kongói hadseregnek nincs meg a szükséges emberi, műszaki és pénzügyi erőforrása feladatai végrehajtásához a KDK keleti térségében, és ez az állapot ellehetetleníti, hogy ellássa a lakosság védelmét és a béke újbóli megteremtését biztosító szerepét,
- I. mivel lényegbevágó politikai megoldást találni a KDK keleti térségében dúló válságra a béke és a demokrácia megszilárdítása, valamint a stabilitás és a fejlődés előmozdítása érdekében a térségben, továbbá a Nagy Tavak régió valamennyi népe jólétének érdekében,
- J. mivel a térségben a négy éve tartó polgárháborút áthatja az ország vagyonának szisztematikus szabadrablása mind a kongói kormány szövetségesei, mind pedig ellenségei részéről,
- K. mivel számos humanitárius szervezet volt kénytelen felfüggeszteni tevékenységét a 2007. végi harcokat követően, miközben egészségügyi központok maradnak utánpótlás nélkül, illetve az orvosi személyzet hagyja ott azokat,
- L. mivel annak érdekében, hogy az egészségügyi helyzet jelentősen javuljon és csökkenjen a halálozások aránya a KDK egészében és különösen keleti térségében, többéves elkötelezettségre és jelentős pénzügyi beruházásra lesz szükség a kongói

kormány és a nemzetközi közösség részéről egyaránt,

- M. mivel a humanitárius segélyszervezetek dolgozói arról számoltak be, hogy a KDK keleti térségében a helyi és a lakhelyét elhagyni kényszerült népesség egyre jobban legyengül és a tovább folytatódó harcok miatt a segélyszervezetek dolgozói nem tudnak elérni bizonyos területeket, ahol sürgős élelmiszersegélyre és orvosi segítségre lenne szükségük,
- N. mivel a rossz táplálkozás a napjainkban a KDK keleti térségében élő lakosság rendkívüli sebezhetőségének további aspektusa, és mivel az Orvosok Határok Nélkül orvosi segélyprogram szerint riasztó mértékűt ölt az alultápláltság a KDK keleti térségében,
- O. mivel az Európai Parlament határozottan elítéli Laurent Nkunda a közelmúltban tett, a Kongói Demokratikus Köztársaság választott és legitim kormányának megbuktatására felhívó kijelentéseit,
1. rendkívül aggasztónak tartja, hogy ismét kiújultak az összetűzések a kongói hadsereg és az észak-kivui felkelő milícia között a már békésnek hitt Ituri-térségben;
 2. mélyszégyen felháborodásának ad hangot a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti tartományaiban évek óta folyó mészárlások, emberiség elleni bűntettek, valamint a lányok és asszonyok elleni nemi erőszak miatt, és arra hívja fel az illetékes helyi és nemzetközi hatóságokat, hogy az elkövetőket, bárkik legyenek is azok, következetesen vonják felelősségre; felhívja az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy sürgősen hozzon meg minden olyan intézkedést, amellyel hathatósan meg lehet akadályozni a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti tartományaiban élő polgári lakosság elleni további támadásokat;
 3. felhívja a polgárok védelmét szolgáló nemzeti kongresszust (Congrès National pour la Défense du Peuple), hogy a 2008 januárjában Gomában elfogadott békefeltételeknek késlekedés és feltételek nélkül tegyen eleget;
 4. sürgeti az összes érintett felet, hogy állítsák vissza a jogállamiságot és ne engedjék meg, hogy büntetlenül maradjanak különösen a nőket és leányokat tömegesen megerőszakoló, valamint a gyermekkatónákat toborzó elemek;
 5. felhívja a Kongói Demokratikus Köztársaság kormányát, hogy Ruandával és a MONUC-kal együttműködésben dolgozzon ki tervet az FDLR tömeggyilkos vezetőinek felkutatására és elfogására, továbbá ajánlja fel a letelepedés és a visszailleszkedés lehetőségét Kongóban és Ruandában azok számára, akik nem vettek részt a tömeggyilkosságokban, és hajlandóak a leszerelésre;
 6. felhívja a nemzetközi közösséget és az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy ahhoz, hogy képes legyen mandátumát teljesíteni, lássák el megfelelő utánpótlással és személyzettel a MONUC-ot, amint azt a MONUC vezetője, Alan Doss New Yorkban az ENSZ Biztonsági Tanácsától kérte;
 7. üdvözli, hogy a Kongói Demokratikus Köztársaság elnöke és miniszterei nyilvánosan támogatásukról biztosították a MONUC-ot, mivel az az ország biztonságának fenntartásához nagyban hozzájárul;

8. felhívja a MONUC-ot, hogy vizsgálja meg azokat a vádakat, miszerint a kongói hadsereg a jól jövedelmező észak-kivui ásványbányák feletti ellenőrzés megszerzése céljából rendszeresen összecsap az FDLR-rel, és ennek vessen véget;
9. ismételten támogatásáról biztosítja a kongói hatóságokat abbéli törekvésükben, hogy politikai síkon rendezzék a krízishelyzetet, és arra hívja fel a feleket, hogy tartsák be a tűzszüneti megállapodást;
10. aggodalommal veszi tudomásul, hogy az ugandai Úr Ellenállási Hadsereg elemei nemrégiben támadást intéztek a Kongói Demokratikus Köztársaság 16 keleti térsége, köztük Dungu, Province Oriental és Ituri ellen, ahol az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztossága 80 eltűnt – minden bizonnyal gyermekkatonának besorozott – gyermekről tud;
11. hangsúlyozza, hogy a menekültek etnikai csoportosítása az adott körülmények között veszélyes lehet;
12. arra hív fel, hogy a lányok és asszonyok elleni, fegyvernemként bevetett nemi erőszak ellen zéró toleranciát alkalmazzanak, és az ilyen bűncselekmények elkövetőire megfelelően súlyos büntetést szabjanak ki; emlékeztet az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének fontosságára a konfliktus sújtotta területeken és a menekülttáborokban;
13. felhívja a feleket, hogy a polgári lakosság és az emberi jogok védelmére vonatkozó, a gombai békemegállapodásban és a nairobi közleményben rögzített elkötelezettségeiknek tegyenek eleget, és azokat mihamarabb váltsák valóra;
14. felhívja a Kongói Demokratikus Köztársaság és Ruanda kormányát, hogy vessenek véget a közelmúltban elharapódzott szócsatáknak, térjenek vissza az építő jellegű párbeszédhez és kíséreljék meg lezárni a konfliktust;
15. arra ösztönzi a Nagy Tavak régió kormányait, hogy kezdjenek párbeszédet egymás között olyan összehangolt fellépések érdekében, amelyek egyrészt a feszültségek enyhítését, másrészt a KDK keleti térségében folyó erőszak megállítását célozzák, mielőtt az kiterjed az egész régióra;
16. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy késedelem nélkül szervezzenek nagyszabású orvosi segítségnyújtási és reintegrációs programokat a KDK keleti térségének polgári lakossága részére, különös tekintettel a nemi erőszak áldozatává vált lányok és asszonyok megsegítése, a sürgető igények kielégítése és a nyilvánvalóan szükséges újjáépítés megelőlegezése érdekében; rámutat a felbomlasztott közösségek újjáépítésében a nők által betöltött szerep alapvető fontosságára;
17. felhívja a Nemzetközi Büntetőbíróság főügyészét, hogy a kivui és ituri régióban 2003 júniusa óta elkövetett bűncselekményeket vizsgálja ki, és a tettesek ellen indítsanak eljárást; kövessen el továbbá mindent, hogy a mérsárlásokért és nemi erőszakért felelős, még szabadlábban lévő milicista vezetők is elnyerjék méltó büntetésüket;
18. az európai piacokra behozott nyersanyagok eredetét tanúsító Kimberley-folyamathoz hasonló, jól működő nyomon követő mechanizmusok felállítására szólít fel;

19. felhívja a Tanácsot és a tagállamokat, hogy nyújtsanak külön segítséget a KDK keleti térsége lakosságának;
20. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a közös kül- és biztonságpolitika főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Afrikai Unió intézményeinek, az Egyesült Nemzetek Szervezete főtitkárnak, az ENSZ Biztonsági Tanácsának, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának, valamint a Nagy Tavak régió kormányainak és parlamentjeinek.